

Григорій Митрополит
українського слова
на вісній
американській землі

Address:
Federation Building
"Svoboda", 81-83 Grand St.,
Jersey City 8, N. J.
Tel.: HEnderson 4-0257
UHC: HEnderson 5-8740

ДЕМОКРАТИ ПРОТИ НЕ-РОЗСУДЛИВОЇ КРИТИКИ УРЯДУ

ДЖАНСОН ДОМАГАЄТЬСЯ ОБЕРЕЖНОЇ СПІВПРАЦІ З УРЯДОМ АЙЗЕНГАВЕРА З ОГЛЯДУ НА ВИБОРИ В 1956 Р.

Вашингтон. — Майбутній провідник демократичної більшості в Сенаті сенатор Ліндон Б. Джансон під час виміни думок із демократичним спікером Палати Репрезентантів Семом Рейберном заявив, що демократи мусять обережно співпрацювати з урядом президента Айзенгавера і тільки після докладних обмірковувань виставляти свої контрпропозиції до урядових законопроектів. Демократи повинні вносити свої законопроекти аж тоді, коли будуть певні, що між самими демократами панує єдність щодо прийняття цих законопроектів. Джансон заявив, що демократи не сміють вже тепер критикувати уряд Айзенгавера. Це можна буде зробити аж після того, як президент проголосить своє звернення про Стан Унії в січні 1956 року. З поведінки Джансона виходить, що він недовольний критикою президента Айзенгавера, яку проголосив новонабраний голова Демократичного Крайового Комітету Пол М. Вотлер. Головні пункти демократичної тактики в найближчому

ДБАЮТЬ, АБИ ДЛЯ ЛЮДЕЙ ДОБРОЇ ВОЛІ БУВ МИР НА ЗЕМЛІ

Теж і в цьому році під час Святої Вечері в багатьох американських родинках будуть порожні місця, призначені для тих воїнів збройних сил, між ними і багатьох українського походження, що в далеких країнах стоять на сторожі Господнього послання на Різдво: аби для людей доброї волі був мир на землі. На фото бачимо американських воїнів в Кореї, які влаштували Різдвяні Свята для корейських воїнів. Святий Різдво в одному із захистів. Разом з цими воїнками проводять теж і цюгорічні Різдвяні Свята кардинал Спелман. У своєму воїнському родинному гурті проводять Свята американські воїни теж у багатьох інших країнах, де вони стоять на сторожі миру.

Американські негри проти комуністичного плану створення негритянської держави

Вашингтон. — Комісія для дослідження протинамериканської діяльності повідомляє, що московський комунізм не вдалося заохотити американських негрів до революції, що мала б на цілі створення окремої негритянської держави на півдні США. Хоч комуністична партія США була проти цього московського плану, Москва поширювала комунізм між кольоровим американським населенням, обіцяючи йому власну державу з 15-мільйонним населенням. Ці плани почали здійснювати московські комуністи ще в 1939 році, але кольорове населення США відкинуло їх, вважаючи, що це був би новий рід дискримінації. Американські негри зрозуміли, що їх хочуть обманити, і відвернулися від комуністичних гасел. Аспірації американських негрів ідуть у тому напрямі, щоб мати рівні права у всіх частинах США, а не в тому, щоб здобути своє „гето“. Невдачі склали окремих шкіл для негритянських дітей це більше скріпило переконання великої більшості кольорового населення, що воно може щасливо жити в США без своєї окремої держави, якою хочуть уладити негри їхні „приятелі“ з Москви.

Бувший урядовий шифрувальник признається до шпигунства

Александрія, Вірджинія. — Бувший шифрувальник дуже секретної Крайової Агенції Безпеки Джозеф Сідней Пітерсон признається до того, що він використовував урядові тайни в „шкідливий спосіб для безпеки США“. Федеральний суд ще 20 жовтня обвинувачував Пітерсона в провині щодо таких трьох пунктів: — 1. Пітерсон забирав тайні документи до дому; 2. Він їх відфотографовував без дозволу; 3. Він передавав ці документи чужій державі. Цією державою, як виявилось, була Голландія. Голландський уряд заявив, що він думає, що Пітерсон робив це з дозволу американського уряду, і американський уряд прийняв це голландське висноження. Пітерсон давніше заперечував ці всі обвинувачення, але тепер признався до одного пункту акту обвинувачення, і виснажив цього його можуть судити тільки за одним пунктом його провини. Федеральний суддя Алберт В. Браун віддав проголошення вироку. Пітерсонові грозило максимумом кар'єра десяти років тюрми і 10,000 доларів штрафу. Пітерсон служив у Крайовій Агенції Безпеки впродовж 13-ох років.

Журнал „Марч оф лейбор“ — комуністичне видання

Вашингтон. — Конгресова Комісія для дослідження протинамериканської діяльності встановила, що журнал „Марч оф лейбор“, який виходить у Нью-Йорку, є виданням, підтримуване комуністичним фронтом. Комісія вважає, що це видання має на меті змусити уряд за кілька років змінити свою політику, підтримувати комуністичний фронт. Комісія вважає, що це видання має на меті змусити уряд за кілька років змінити свою політику, підтримувати комуністичний фронт. Комісія вважає, що це видання має на меті змусити уряд за кілька років змінити свою політику, підтримувати комуністичний фронт.

Генерал Марк Кларк хоче бачитися з сенатором МекКарті

Вашингтон. — Емеритованний генерал Марк Кларк, який є президентом військового каледжу Сітдел і очолює комісію, що контролює діяльність урядових розвідчих агенцій, заявив, що він хотів би бачитися з сенатором Джозефом Р. МекКарті. При різних нагодах МекКарті заявляв, що комуністи пролізли навіть в Центральну Розвідку Агенцію. Директор цієї агенції, Алден Доллес, твердить, що ці заяви МекКарті невірні, бо він вже кілька разів безуспішно просив сенатора дати йому інформації про підвизних осіб в ЦРА. Кларк хотів би зустрітися з сенатором МекКарті на початку нового року. МекКарті це в листі пропонував Кларкові інформації, які підтримав б його твердження про те, що комуністи „зарозили“ навіть Центральну Розвідку Агенцію.

Передбачають 370 смертних випадків в автових катастрофах на Різдво

Шикаго, Ілліной. — Крайовою Радою Безпеки передбачає, що в дні Різдвяних свят на шляхах і вулицях США буде коло 370 смертних випадків в автових катастрофах. Голова цієї Ради Нед Г. Дірборн заявляє, що це передбачення число нещасливих випадків могло б зменшитися, якби на 25 відсотків, коли б усі автоводи і пішоходці додержували обережності. У проголошенні наведено „День безпечної їзди“ число нещасливих випадків зменшилося на 25 відсотків. Святочний час рахує Крайова Рада Безпеки від шостої години вечора 24 грудня (в п'ятницю) до півночі в неділю, 26 грудня.

Не їде „благати“ комуністів

Об'єднані Нації. — Генеральний секретар Об'єднаних Націй Даг Гаммершдт, після закриття сесії Генеральної Асамблеї минулого тижня виїхав був до свого рідного Стокгольму, щоб приїхати членство в шведській Академії літератури, повернувшись в середу 22 до Нью-Йорку на Різдвяні Свята. Він заявив, що це не визначив докидано для свого відлету до Китаю на нараду з комуністичними правителями про звільнення ув'язнених американських летунів, але думає прибути до Пейпінгу в першому тижні січня 1955 р. Коротке відсутність терміну побачення Гаммершдта з Чу Ен-лаєм сталося у зв'язку з бажанням Гаммершдта побачитися з англійським міністром закордонних справ.

Німці застерігаються проти „аншлюсу“

Вона. — Західно-німецький уряд прийняв і відіслав до парламенту законопроект у справі громадянства австрійців, що мешкають у Німеччині. 30-го жовтня ц. р. суд у Берліні виніс постанову, що австрійці, які живуть в Німеччині, мають всі права й обов'язки німців, будучи німецькими громадянами на підставі прилучення Австрії до Німеччини Гітлером 30 березня 1938 року. Це рішення викликало бурю в Австрії, яка додала в ньому імперіалістичну тенденцію Захід-

Франко погодився з еспанськими монархістами

Мадрид. — Еспанський диктатор генерал Франсіско Франко відбув довшу нараду з представником претендента на еспанський престол, Дон Хуана, який живе в Португалії, і дійшов з ним до порозуміння: генерал Франко погоджується на поворот Еспанії до монархістичного устрою після своєї смерті. Але королем мав би бути не Дон Хуан, а Хуан Карлос, його 16-літній син, який студіює у військовій академії й університеті в Еспанії, не виїжджаючи до свого батька. Генерал Франко рішуче спротивився поверненню престолу.

Корнійчук боронить „критикованих“ письменників

Москва. — Олександр Корнійчук, недавній „віцепрем'єр“ УССР, виступив на всесоюзному з'їзді совєтських письменників у Москві з палкою обороною „критикованих“ письменників, які допустились різних „ухилів“, але потім „покаялись“, признавши до своїх „помилкок“ і завернули на „правильний шлях“. Корнійчук навів при цьому цілий ряд конкретних прикладів, як такі „осуджені“, але потім „помилювані“ письменники втратили доступ до совєтських часописів та журналів і не можуть видавати своїх творів тому, що редактори бояться їх прийняти, хоч автори їх формально реабілітовані. Між такими інтелектуалами він назвав ро-

МЕНДЕС-ФРАНС ЗАКЛИКАЄ ПАРЛАМЕНТ ОДНОСТАЙНО РАТИФІКУВАТИ ПАРИЗЬКИЙ ДОГОВІР

Париж. — Французький прем'єр Мендес-Франс звернувся до французького парламенту з закликом не обмежитись до формального ратифікування Паризького договору, що дає Західній Німеччині право озброїтись будь-якою більшістю, але перевести те ратифікування одностайним фронтом. Він заявив, що маленька більшість, яка вказувала б на нехтіть парламенту до того договору і до становця уряду в цій справі, була б для Франції так само шкідлива, як відкинення взагалі договору. Мендес-Франс перестеріг французький парламент, що відкинення Паризького договору поставило б Францію в стан повної ізоляції від її західних союзників. Тільки сильний і об'єднаний західний фронт дає гарантію, що можливі є не тільки переговори з Совєтами, але й успіх тих переговорів. Мендес-Франс, ігноруючи совєтські погрози й заповіді, що Москва не буде переговорювати з Заходом, коли Паризький договір буде ратифікований, заперечував, що Москва напевне переговорюватиме про вирішення конфлікту між Сходом і Заходом, коли покажеться, що Захід є об'єднаний і сильний і коли виявиться, що сама

Три західні альянті проти совєтського високого комісара в Австрії

Відень. — Три західні високі комісари в Австрії об'єдналися й одностайно виступили проти совєтського високого комісара Івана Ільїчева за те, що він, всупереч дипломатичним звичаям, заздалегідь не подав їм до відомого порядку надзвичайного засідання ради високі комісарів, а крім того за те, що скликав це надзвичайне засідання для справи, позбавленої всякого ґрунту. На цьому засіданні він вилголював протест проти перебування 300 американських воїнів на території Тиролу у французькій зоні Австрії. Якщо американські військові не заберуть звідти своїх воїнів, — заявив він, — то це може мати „погані наслідки“. Американський високі комісар стверджує, що 300 американських військових у Тиролі — це не „окупанти“ війська, а допоміжна технічна служба для переобірання амеріканського постачання для військ в американській зоні, що йде через Італійські порти, і що такий стан триває вже 8 років. Всі три західні високі комісари відкинули совєтський протест.

Тіто захищає „нову політику“ Москви

Нью Делі. — Югославський маршал Тіто виступив з довгою промовою перед обома палатами індійського парламенту, заявляючи м. ін., що уряд Совєтського Союзу приїхав тепер інший тон у відношенні до Югославії не тому, що переконався у помилковості своїх поглядів на Югославію, але тому, що внутрішні й міжнародні обставини спричинили зміну совєтської політики. Самі правителі Кремлю, — сказав він, — не радо признаються до цього, хоч це вийшло б їм на добро. Тіто висловив переконання, що Москва не хоче війни. Щодо Югославії, то — мовляв — вона не хоче приступати до ніякого блоку, ані західного, ані східного, ані будь-якого третього. Ця остання заява заперечує поголоски, начебто цілком подоріж Тіто було узгодження з Індією справи створення „третього блоку“ із „нейтральних“, головне азійських держав. Тіто й Неру відбули вже низку тайних розмов, з яких деякі відбувались разом із штабом дорадників, а деякі в чотирьох очі.

Кіфвер хоче нандидувати на президента в 1956 році

Френдшіп Ерпорт, Мд. — два роки Айзенгавер зможе Сенатор Естес Кіфвер заявити, що він погодився з демократичною більшістю, як і додержавшись від Демократичної партії на президента США в виборах 1956 року, бо, мовляв, президент Айзенгавер не встиг зробити провідником народу. Ще недавно Кіфвер сказав, що в наступні

Мічелл — за затрунення старших віком робітників

Вашингтон. — Секретар праці Джеймс П. Мічелл заявив, що коли й надалі працевлаштування старших віком робітників, то за 20 років майже половина дорослого населення США буде безробітна. Число робітників віком понад 45 років щораз більше внаслідок поліпшення умов охорони здоров'я, і в 1975 році воно збільшиться на 40 відсотків. Секретар праці твердить, що це діється внаслідок примхливого упередження, що робітників, який має понад 45 років, вже не може працювати з таким успіхом, як молодий. Це не правда — заявив Мічелл — і тому підприємці не сміють позбавляти вишколених, досвідчених фахових людей, бо на тому терплять не лише їхні підприємства, але й економіка держави та справа народної оборони, яка вимагає використати всі сили

В АМЕРИЦІ

● Агенція Ассесетех Пресс найголовнішим є сенсациями цього року вважає такі: переполювання МекКарті, постріли в Конгресі, мир в Індонезії, перемога демократів у виборах і скасування окремих шкіл для негритянських дітей. На десяти томи місяці серед найбільших сенсаций — засуд д-ра Шенперда.
● Команда летунства повідомила, що спеціальні відділи контролюють радіову сітку в Канаді, як немає в ній „мертвих місць“, крізь які могли б прорідитись ворожі літаки.
● Мако Арштейн дожив 96 року життя і вибрав ту суму, на яку був забезпечений в Нью-Йоркській забезпеченій агенції. Забезпечені товариства виплачують за життя повні суми аскурації особам, які дожили до 96 років. Арштейн дістав 11,475 доларів. Сім осіб на 100,000 доларів в США до такого віку.
● Президент Айзенгавер відвідав із секретарем рильництва Едвардом Тефтом „Бенсоном“ та ринку фарм, яка знаходиться за 75 миль від Вашингтону, щоб особисто заглянути, як племіння там рогату худоби. Після закінчення президентури

В СВІТІ

● Папа Піа XII все ще вако хворий. Йому зробили трансфузію крові. З уваги на гостре погіршення, лікарі припинили щоденні півгодинні прогулянки Папи по Ватиканському саду. Зате в останніх 24-ох годинах Папа не мав гикавки, і це є ознакою покращання його стану.
● Коли Імгард Шмідт, 24-літня німецька красуня, недавня студентка Берлінського університету, а потім службівниця в американській установі, чула, що дістала 5 років в'язниці за шпигунство на користь Совєтів, вона вибухла гірким плачем. Імгард Шмідт призналася до вини і назвала документи, що їх передала Совєтам. Призвуч американських старшин, з якими вона зблизилася завдяки своїй красі і спритності, не виявлено.
● Еріх Райнке, колишній східно-німецький генеральний прокуратор, втік на Захід. Він тільки що відбув в'язничну кару за спробу зрестися далішою кар'єрою серед комуністів і переліхати до західної зони Берліну.
● В югославській комуністичній партії сподіваються

ЗАВЖДИ АКТУАЛЬНА ПРОБЛЕМА

Американський нарід, як і всі інші народи, що користуються календарем нового стилю також і в церковному житті, відзначають велике рокове свято Різдва Христового. Відзначає його тепер і велика частина громадян українського походження та деякі українські парафії в цій країні, зберігаючи при цьому всі свої традиційні обряди. Більшість українських парафій і громадян українського роду зберігають старий календар і святкують Різдво на два тижні пізніше. Це знову пригадує завжди актуальну проблему: зрівняння часу і нашого церковного календаря із календарем країни, яку вважаємо за свою "другу батьківщину" і яка є першою батьківщиною вже для трьох народжених тут наших генерацій.

Навряд чи на цю тему можна б сказати щось таке, що не було сказане досі. Навіть на сторінках "Свободи" вже кілька разів велася довга дискусія в цій справі і під час цієї дискусії висловлено багато переконливих аргументів за або проти зрівняння календарів. Власне з уваги на переконливість цих аргументів не можна було прийти до якогось позитивного висновку, і дискусію треба було перервати тим невирішеним, "дежак" так буде, як було". На такому самому становищі стали наші церковні власті, узагальнюючи справу календаря від волі і бажань самої парафії.

За зрівняння календарів промовляли б насамперед "обставини". Усі свята в Америці супроводжені відповідним "спирит", цей незвичайний святковий настрій, що охоплює всю країну. Тоді, як під час "американських свят" ці свята кожний бачить і відчуває, на "наші свята", зокрема Різдвяні, що часто припадають на значальний, робітничий день, з тієї святкової "атмосфери" залишаються ще тільки деякі викинені на смітник молоді осіни, що за два тижні перед тим були "ялинками" і світили всім кольорами веселки.

Другий дуже важливий аргумент — це дітвора. Різдвяні феєрії, подарунки, забави й імпрези, підкреслено vrochistий та святковий настрій головно для дітвори можна створити тільки раз і спільно з усіма, бо "другі свята" вже силою обставин мусять бути обмежені до найужокого хатнього чи родинного гурту. В дітвині виробляються різні почуття, коли вола бачити і переживає весь блиск "американських свят" і зовнішню буденність "наших".

Але не менш переконливі аргументи є й за тим, щоб зберегти старий календар. Він бо становить певний зв'язок, певне однання з українським народом на рідній землі. Це, зокрема, стосується до іммігрантів та їх мрій і споминів, що становлять важливу частину ріднянських настроїв. Старий календар — це наша традиція, така важлива для збереження нашої духовності. Завжди багато з наших громадян, які важким трудом домоглися, наприклад, того, що їх працевлаштування визнавали й додатковий платний вільний день, щоб пошанувати їхні традиції та почування. Резигнувати з того тепер і "приспосовуватися" було б для них моральною капітуляцією перед самими собою.

Таких і подібних аргументів за і проти, написаних і сказаних уже, можна б наводити без кінця. Але не з тією метою пишемо ці міркування і наперед застерігаємося, що не будемо відволочатися чи продовжувати будь-яку дискусію на цю тему. В редакційному архіві можна б знайти ще "горі" матеріалів у цій справі, не використаних під час попередніх дебат і якщо ми з нагоди щорічного "американських" Різдвяних свят повернувшись до цієї теми, то тільки на те, щоб пригадати єдиний висновок з усіх дотеперішніх дебат: по справу, зрівняння нашого церковного календаря та перехід до нового стилю, зможе остаточно вирішити й перерішити тільки український нарід на рідній землі, коли матиме на це основну передумову: волю. Цього не перерішити жадна окупційна влада, і жадна українська група в іншій країні. Вважаємо, що до того часу, як український нарід буде вільний і незалежний, ця календарна проблема у нас залишатиметься так, як є: одні святкуватимуть традиційно за старим стилем, інші пристосовуються до нових обставин, а ще інші — і тих, здається, велика більшість — порадять собі в той спосіб, що відзначатимуть і одні і другі свята. До жадної з цих трьох категорій наших громадян не можна мати будь-яких претензій і не можна робити їм будь-яких закидів. Важливе, щоб святкували, а як і коли святкувати, це вже їхнє діло.

Тому то, хоч ми самі зберігаємо старі традиції і відасмо святкове число газети на свята за старим стилем, — усім тим, які святкують тепер, шлемо найсердечніші святкові побажання.

КНИЖКОВА НАДПРОДУКЦІЯ

В щорічному різдвяному

сезоні американські видав-

ництва задумали перевести

спеціальну агітацію за купів-

лю книжок, з огляду на не-

передбачене явище, — над-

продукцію книжкового топа-

ру. Тому, коли в книгарнях,

ба навіть спеціальних сезо-

нових крамниць і кіосках,

де продають святкові різдвя-

ні картки та прикраси, публі-

ка побачити окремі відділи з

книжками, хай вона не диву-

ється.

Це — в першу чергу книж-

ки різдвяного або взагалі ре-

лігійного характеру, будучи

книжки, підтримувані церк-

вами та організаціями, які

мають на меті "моральне від-

родження" у противенстві до

напрямку, який дістав назву

"безбожницького руху". Од-

наже, сама моральна цінність

є мотивом поширення книж-

ки. Це — тільки спроба до-

відатися, які книжки можуть

артикувати американських ви-

давців від вселенських ма-

теріальних втрат, що їх вони

знавали впродовж останнього

року.

Ось що повідомляють га-

зетні репортери, які дослі-

джують книжковий рух і ба-

жають допомогти, накладами.

Недавно тигарове авто, на-

вантажне книжками невин-

но проданими в місті Боффало,

приїхало над берег водного

каналу і скинуло тисячі по-

зиж книжок у воду. В місті

Оклахома Сіті видавець сто-

в з запертим відділом, при-

глядуючи, як 20,000 вида-

вчим ним книжкам розділяла

машину на шмаття, щоб про-

дати папір для промислових

целей. Інший видавець з се-

редньо-західного міста, який

складав нерозпродані книж-

ки, був несподівано прида-

лений своїм товаром, коли

горішній поверх з книжками

звалився. Подібні випадки

трапляються і в інших ки-

гарнях. Товариство книжко-

вих продуктів подас до ві-

дома, що з кінцем цього ро-

ку треба передбачувати зни-

ження 60 мільйонів примір-

ників нерозпроданих книжок.

Деякі поважні і загальнови-

дкові американські видавни-

цтва цілком "виходять з биз-

несу", інші "об'єднуються,

щоб рятувати своє існування,

а ще інші об'єднують свою

продукцію, щоб якоюсь пов'

зати кінці з кінцями.

Цифри вказують, що в ми-

нулому, 1953 році, американ-

ські видавництва видали

290,000,000 примірників кни-

жок. У поточному році, отже

включаючи й місяць грудень,

кількість розпроданих при-

мірників дійде до 240,000,000.

І тому вже тепер видавці му-

сять позбуватися нерозпро-

даних примірників, щоб мати

місце на нові видання.

Нитення нерозпроданих

книжок — це тільки один із

засобів вартування від над-

продукції. Природний спосіб

— це зменшення кількості

примірників, киданих на ри-

нок, а це доцільніший спосіб

— це зменшення публікацій

таких творів, які, на думку

фахових знавців, не мати-

муть попиту серед читачів.

Тому кількість друкованих

примірників зменшилася в

теперішньому часі на 30 від-

сотків у порівнянні з тими

ж часом в попередньому ро-

ці, а кількість виданих тво-

рів у місяці грудні цього ро-

ку становила цифру 64 су-

проти 90 в минулому році.

Загальною паную думка, що

американські видавництва

зробляють великі гроші на

нововиданих книжках, хоч

би тому, що пересічна ціна

книжки становить тепер п'ять

доларів у порівнянні з трьо-

ма доларами ще два-три ро-

ки тому. Ціна на книжки

піднялася знову головно то-

му, що незвичайно підвищи-

лася ціна на папір, яка ста-

новить майже половину ви-

трат видавництва. Майже по-

ловину забирають друкарні,

а до того треба ще додати

витрати, сполучені з розпо-

дажем книжок і — авторсь-

кий гонорар.

З цієї причини видавни-

цтва пробують видавати книж-

ки меншим друком і малої

форми, — т. зв. "кишенькові

книжки".

Видавництва кни-

жок малого формату проду-

кують тепер 70 відсотків усіх

книжок в Америці. П'ять ти-

сяч видавництва є в Нью-Йор-

ку, а одне в Грінвічі, у стейті

Коннектикут. Вони дають до-

брий книжковий матеріал і

мають забезпечений попит.

Зате видавництва з деше-

вою літературою, що зма-

няються підкупатися, зали-

шаючи ринок тим, що дають

підкупальний матеріал. Шо-

права, видавці "дешевого

матеріалу" зазнають пере-

шесті від релігійних і інших

громадських установ, які по-

старалися про конгресове

слідство в справі немораль-

них видавництв, що демора-

лізують молодь.

Оці спостереження повинні

дати матеріал для видавців

книжок в українській мові.

Лев Шаповаловський

ЗНАЧЕННЯ ПЕРШОГО ЗИМОВОГО ПОХОДУ

Цього року й цього міс-

ця минає 35 років від дня,

якому Дієва Армія УНР ви-

ступила в Зимовий Похід.

Ця 6 грудня 1919 р. почав-

ся один із могутніх епізодів

вільної епопеї 1917-21 рр.

Сьогодні, ми можемо тільки

згадувати, чому українська

міграційна преса обходить

це, хоч не раз українське

військо доконувало славної бо-

юї чини — світові сили, які

були (і є) проти української

державності, все зводили на-

вперед?

Ці сили, що створили нам

„чотиритинник смерті“ піс-

ли собі відновлення єдиної

неділної Росії та з усіх сил

підтримували ген. Денікіна.

Для українських армій, що

кривавили в боротьбі про-

ти большевницьких агресорів,

вони не мали не тільки зброї,

амуніції, військового вивіду,

ліків, але й навіть „доброго

слова. Чи можна дивуватися,

що хоч не раз українське

військо доконувало славної бо-

юї чини — світові сили, які

були (і є) проти української

державності, все зводили на-

вперед?

Ці сили, що створили нам

„чотиритинник смерті“ піс-

ли собі відновлення єдиної

неділної Росії та з усіх сил

підтримували ген. Денікіна.

Для українських армій, що

кривавили в боротьбі про-

ти большевницьких агресорів,

вони не мали не тільки зброї,

амуніції, військового вивіду,

ліків, але й навіть „доброго

слова. Чи можна дивуватися,

що хоч не раз українське

військо доконувало славної бо-

юї чини — світові сили, які

були (і є) проти української

державності, все зводили на-

вперед?

Ці сили, що створили нам

„чотиритинник смерті“ піс-

ли собі відновлення єдиної

неділної Росії та з усіх сил

підтримували ген. Денікіна.

Для українських армій, що

кривавили в боротьбі про-

ти большевницьких агресорів,

вони не мали не тільки зброї,

амуніції, військового вивіду,

ліків, але й навіть „доброго

слова. Чи можна дивуватися,

що хоч не раз українське

військо доконувало славної бо-

юї чини — світові сили, які

були (і є) проти української

державності, все зводили на-

вперед?

Ці сили, що створили нам

„чотиритинник смерті“ піс-

ли собі відновлення єдиної

неділної Росії та з усіх сил

підтримували ген. Денікіна.

Для українських армій, що

кривавили в боротьбі про-

ти большевницьких агресорів,

вони не мали не тільки зброї,

амуніції, військового вивіду,

ліків, але й навіть „доброго

слова. Чи можна дивуватися,

що хоч не раз українське

військо доконувало славної бо-

юї чини — світові сили, які

були (і є) проти української

державності, все зводили на-

вперед?

Ці сили, що створили нам

„чотиритинник смерті“ піс-

ли собі відновлення єдиної

неділної Росії та з усіх сил

підтримували ген. Денікіна.

ж величавих перемог украї-
нських армій у літі 1919 ро-
ку, дують і сьогодні. Ми му-
симо собі, врешті, усвідомити
існування цих сил і почати
їх протидіяти, коли не хо-
чемо, щоб кожний наш зрів-
нявся поразкою. І може,
коли ми собі усвідомимо по-
тужність цих сил, то в нас
не стане місця на розз'єднан-
ня, на міжпартизану гризню,
на взаємне поборовання, бо
чим могутнішим силами ми му-
симо протиставити нашу силу,
а ця сила є тільки в нашій
єдності.

Перед 35 роками, Дієва Ар-
мія УНР перекресила намаг-
ання наших ворогів задушити
українські вільні змагання
ще перед кінцем 1919
року. Маючи до вибору: ка-
пітуляцію перед ворогом, або
продовження боротьби, Дієва

ЗНАЧЕННЯ ПЕРШОГО ЗИМОВОГО ПОХОДУ

(Зачісання зі стор. 2-0)

степи для продовження боротьби, Ліса Армія не тільки зберегла себе як інструмент боротьби за українську державність, але й довела, що для людей рішучих на все, ситуації без виходу немає. „Лісари абсурду“ завжди родяться для того, щоб творити великі діла.

У цьому місці, ми не можемо собі відмовити того, щоб не сказати, скільки посприяли героїзму треба було з боку старшин і козаків Дісвої Армії, щоб довести те, чого на „здоровий глузд“ довершити було не можна. Ми бачили дивізії Армії УНР, коли вони вирушали в Зимовий Похід. Дня 12 грудня 1919 року, через м. Самгородок, в якому були розташовані частини І Галицької кінної бригади, проходили частини Запорізької дивізії. Це цілком зрозуміло, що для виходу у вороже замілля з р. Лубар-Чортарія, дивізії Дісвої Армії вибрали шлях через розташування галицьких бригад на північ від м. Винниціна, а на південь від м. Козятини. Іншого шляху не було. Спогад про перемарш цих частин залишається до кінця життя: картина до болю нагадувала відворот Наполеонівської армії з Москви.

Ікала кіннота, артилерія полк. Алмазова, піхота на возах, безконечна вахла обози і знову піхота на возах та кіннота. На дворі проймаючий холод, а під ногами грязюка зі снігом. У цей грязюці потопали вози, на яких їхали хворі й ранені запоріжці. „Не кидайте нас“, казали вони своїм старшинам, коли звороти збиралися в похід. Кони не могли тягнути возів і приставали. Ми кинулися пхати вози, але це мало що помагало. Воляки, які тільки що виводили після тифу й легко ранені, позлаздили з возів і почали йти за возами. Іх треба було попіди руки підтримувати в марші. Дивитися на цих ранених і хворих було страшно: ноги в ламітих, бо чобітків немає, позавивані копитами, бо немає плащів, зарослі обличчя з мурчаними потіями. Ранені воляки: негодяні, бої, хворі й ранені загинули були на героїській подвиг і вважали, що краще загинути, як припинити боротьбу. Тільки глибоке переконання в правоті своєї справи могло їм додати сил, щоб витримати це лихоліття.

Цілковито інша картина запам'яталася нам, коли в другій половині квітня 1920 ро-

ку, наша І кінна бригада тринадцять до Армії УНР. В м. Ободівка, командарм — ген. М. Омелянович — Павленко робив перегляд нашої бригади. Після перегляду ми дивилися на перемарш армійської кінноти та інших частин. На конях їхали здорові, витривалі, осмалені козаки, веселі й легкі себе. Обозів було цілком мало, бо в ході Зимового Походу їх полікардували, беручи коні для формування шпаларів та нових кіннотних відділів з козаків, що одужували з тифу та ран. Контраст між баченим перед кількома місяцями був цілком очевидний і він був найкращим доказом, що Дісва Армія вибрала трудне, але й правильне рішення. Діючи на замілля ворожих армій, але одночасно користуючись повною підтримкою українського народу й численних повстанських загонів, Дісва Армія оновила свої фізичні та моральні сили, реорганізувалася згідно з вимогами партизанської боротьби в тилу ворога та стала знову важливим фактором у боротьбі за українську державність. Шоденні успіхи в бойових сутичках піднесли її на дусі та привернули віру у власні сили.

У нашій статті, ми не маємо наміру переповідати на йову історію Зимового Походу. Для студії цього питання існує значна й цікава література (Допієко, Монкевич, ген. Михайло Омелянович — Павленко, Певний, Трутенко, Тютюнник, Чижовський, збірник: Зимовий Похід) і низка статей у журналах і газетах. У цьому місці ми бажали тільки вказати на блискучість оперативного керівництва дивізіями Дісвої Армії в Зимовому Поході. З цього погляду, подвійний розгляд кампанії заслуговує на увагу кожного військовика і мислителя, не перелічуючи, коли скажемо, що І Зимовий Похід, як характерний приклад широкого партизанського війни, повинен вивчатися у воєнних академіях. Вибір командуванням оперативних напрямків у тилу ворога, відповідно до цього маршу цілою армією, або роз'їздинними колонами, технічна демонстрація й маскування дій, організація розвідки, технічна форсовані марші і переправ через ріки, маневрування і виходи з оточення — все це копалина цінних відомостей для кожного військовика. Адже ж дивізії Армії УНР у І Зимовому

поході пройшли, перебігли, 2,500 км (16,5 км. денно), звели понад 50 боїв (не рахуючи прориву через фронт XIV більшовицької армії) здобували міста й місцевості (Умань, Сміла, Київ, Золотоноша, Жовнина, Бобринець, Долинська, Новий Буг, Вознесенське) з цілою воєнною базою XIV армії, Ольгопіль і б. ін., брали сотні й тисячі полонених, в тому жеш штабі 41-01, 45-01 і 46-01 сов. дивізій (у Тульчині) та провели велику пропагандну працю серед населення. Кредит за вміле переселення цих операцій треба записати, без сумніву, командармові ген. М. Омелянович — Павленку і його шефові штабу: полк. А. Долудові, який присутність в армії таких видатних повстанських організаторів, як от Т. Гулий-Гуленко та Юрій Тютюнник, без сумніву, добре прислужилися справі. Цим ми не бажали знецінити великого вклада командного складу армії, серед яких назвемо: Вартового отамана і начальника поставлення полк. А. Ткачука, начальника розвідки, соти. Павленка, начальника зв'язу полк. М. Кратя, к-ра Збірної бригади Запорізької дивізії полк. І. Дубового, к-ра Низових Запоріжців — полк. І. Литвиненка (старшина УПА в нашій дні), к-ра артилерії полк. Алмазова, к-ра кулеметної соти — соти. Севастіанова, к-ра полку Чорних Запоріжців — полк. Дісвенка (всі: Запорізька дивізія), к-ра Волинської дивізії: ген. О. Загородського, помічника к-ра Волинської дивізії от. Н. Ніконова, начальника штабу Волинської дивізії: соти. Морозевича і Воловського, к-ра пішого полку полк. Петрова і полк. Федченка, к-ра кінного ім. М. Залізняка полку полк. Паренка, та полк. Коханова, к-ра кінного ім. гетьм. Мазепи полку — полк. Недацького, к-ра артилерії полк. Е. Вашицького (всі Волинська дивізія), ген. А. Вовка — помічника к-ра Київської дивізії, нач. штабу — соти. Блохачевича, к-ра Збірної бригади — полк. Нелюговського, к-ра кінного полку полк. Грибовського, к-ра артилерії соти. Вітка і соти. С. Чорного (всі Київська дивізія), полк. В. Трутенка та В. Ольшеського — к-ріс решток 3-ої Залізної дивізії та Спільної Юнацької Школи, полк. Лощенка та Жуліна — к-ріс 2-го кінного полку, полк. Гната Стефанова і О. Вишнівського — к-ріс 3-го кінного полку, к-ра Галицької кінної бригади — от. Едмунда Шепаровича і к-ріс полків соти. Румовича та Ярого, к-ра Чорноморського партизанського куреня — от. Пшонника, його заступника — соти. Афірера та шефа штабу полк. Галкина і, врешті, тольових священників оо. Павла Пашевського та В. Сукачова. Не думасмо ж знецінювати вкладу воїнів, які цілком заслужено отримали за І Зимовий Похід орден Залізної Хрести.

Проте, І Зимовий Похід — це не тільки блискуча сторінка нашої воєнної історії. Коли Головний Отаман Симо Петлюра і ген. полк. Микола Юнак підписували наказ Армії УНР до виходу в І Зимовий Похід, вони розуміли добре, що успіх армії в цьому непереможному антагонізмі створить нові можливості успішного закінчення І Визвольних Змагань. І, справді, армія в Зимовому Поході ці нові можливості створила. Вже зараз після свого виходу на замілля ворога, у коридор поміж відступаючими арміями ген. Денікіна та наступаючими XII і XIV червоними арміями, вона стала знову фактором політичної сили, яка могла заважати на терезах подій. Командування обох ворожих армій висилають до Командувача Армії УНР своїх парламентарів, які пропонують воєнний союз проти „спільного“ ворога. Командування Армії УНР відкидає ці пропозиції, які, нап., Командування Добровольчої Армії повторює кілька разів. Це саме Командування тільки місяць перед тим, перевернувшись з Командою УГА не хотіло й навіть чути про переговори з Армією УНР, неслухняно вважало, що її дії вже порохом. Насправді, порохом вже були дії Добровольчої. Це враховують представники антагони, які звертаються до повного денікінізму ген. Олександра Удовиченка (його захопили хворо-

го на тиф у Проскуріві) і пропонують йому організацію оборони Одеси та всебічну допомогу в цьому дні. Ген. Удовиченко погоджується, але під умовою, що загальне командування всіма військами в одеському районі буде в українських руках та, що Добровольча при першій нагоді мусить покинути територію України. Оці вимоги зустріли категоричний спротив з боку ген. Шпільга, командуючого частинами Добровольчої на Правобережжю України, який затягував переговори до часу, коли червоні дивізії з'явилися перед брамами Одеси. Тоді жойсь ген. Шпільг ніби то погодився на українські пропозиції, значило, що вже запізно і значило, що „доблесні руські війська“, тільки дещо відмінної фарби, візьмуть це місто. В цьому випадку, антагоніст ще раз програв велику шансу створити дійсний проти-більшовицький фронт на півдні України, поскільки і представники не вміли відповісти натиснути на своїх „союзників“, щоб вони погодилися на цей план. До речі, план цей був цілком реальний, поскільки тоді в Одесі перебувало понад 20,000 українських воїнів — полонених воїнів Армії УНР та галицьких загонів. І так, в Аналізському повіті діяв загін соти. Заболотного, в Гайсинському й Брацлавському повітах загін от. Волчинця та в районі Виниці загін от. Шепеля. Знов же територію між р. Богом і Дніпром по-ліщали бригади, які стояли тоді між р. Богом та Дністром.

Шанси створення такого південноукраїнського фронту зводили р. Богом повторились з математичною точністю в другій половині квітня 1920 року. Дня 6 квітня 1910 р. І Галицька кінна бригада, яка стояла в німецькій колонії Кассель біля Тирасполя підняла протибільшовицьке повстання й рушила на м. Тирасполь, яке здобула, виниюючи, в місті, органи большевицької влади та добуваючи значні кількості воєнних припасів. У Тирасполі, до І Кінної бригади приєднався большевицький піший полк, який стояв залогою в місті та складався з колишніх воїнів Армії УНР (Чорноморський загін). Дня 7 квітня, І кінна бригада рушила на колонію Бергдорф, в якій стояв штаб кол. III Галицького корпусу, тепер перейменованій у штаб III Бригади ЧУГА. Командування І Кінної бригади старалося нахилити штаб корпусу, щоб він видав наказ підлеглим частинам до повстання й маршу на Одесу. Штаб корпусу відмовився це зробити і до повстанців прислав тільки кінну охорону соти штабу бригади (соти. Савон), телефонічна сота (пор. Мараці) та запасовий кур'єр і полка жандармерія на ст. Затишній (соти. Козак). Зміцнена цими частинами й Чорноморський кур'єр м. І Кінна бригада рушила на північ для з'єднання з Армією УНР, що й сталося, в південній Уманщині, в другій половині квітня.

У цьому самому часі, Армія УНР оперувала в Херсонщині і дня 15 квітня наблизилася до р. Вовги в р. м. Вознесенське. Шість переправи через р. Бог, Армія УНР заатакувала м. Вознесенське і взяла його разом з цілою воєнною базою XIV совєтської армії, наступного дня. За два дні побуту в м. Вознесенське не можна було й перерахувати всієї тієї воєнної здобичі, яка впала в руки Армії УНР у цьому місці. Армія забрала зі собою 2 мільйони рушничних набоїв, 32,000 гарматних набоїв, 2 важких та 18 легких гармат та багато іншого майна, знищуючи все інше, чого не можна було забрати з причини браку коней і возів.

І в цьому випадку, план походу на Одесу і створення південноукраїнського фронту проти большевиків був цілком реальний. Коли не рахувати польського фронту на Правобережжю України, на якому большевики мали дві армії в силі 40,000 воїнів (8 дивізій), їхні сили в заміллі

3 ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Нью Йорк, Н. Й.

Заснування нового Відділу СВА.

Недавно тому оснувався інцидентний комітет для створення нового Відділу СВА. Прізвища, що складали комітет, добре відомі: це давні дітки СВА, а поруч них кілька молодих і новобранців, що вже відзначилися у жіночій організації. Основною загальною збори скликали на 12 грудня о год. 4 пополудні. Мала зала Народного Дому виповнилася членами і гостями.

Збори відкривала голова комітету Іванна Рожанковська. Підготування праці не тривала довго, але дала добрі наслідки. Для створення нового Відділу були передумови, бо багато жінок Нью Йорку ще не приступили до якоїнебудь організації. Тому вкорті зібрано коло

були цілком мінімальні. Крім певної кількості вишкільних записових частин в Одесі та невеличких загонів у Балті й Голті, большевики мали тільки охоронні записові частини й бронепотяги на залізничних лініях Одеса — Жмеринка й Бірзуля — Знаменний. Поза ці райони вони не виставляли навіть свого нереального загону, який мав би в своєму складі українські повстанські загони. І так, в Аналізському повіті діяв загін соти. Заболотного, в Гайсинському й Брацлавському повітах загін от. Волчинця та в районі Виниці загін от. Шепеля. Знов же територію між р. Богом і Дніпром по-ліщали бригади, які стояли тоді між р. Богом та Дністром.

Шанси створення такого південноукраїнського фронту зводили р. Богом повторились з математичною точністю в другій половині квітня 1920 року. Дня 6 квітня 1910 р. І Галицька кінна бригада, яка стояла в німецькій колонії Кассель біля Тирасполя підняла протибільшовицьке повстання й рушила на м. Тирасполь, яке здобула, виниюючи, в місті, органи большевицької влади та добуваючи значні кількості воєнних припасів. У Тирасполі, до І Кінної бригади приєднався большевицький піший полк, який стояв залогою в місті та складався з колишніх воїнів Армії УНР (Чорноморський загін). Дня 7 квітня, І кінна бригада рушила на колонію Бергдорф, в якій стояв штаб кол. III Галицького корпусу, тепер перейменованій у штаб III Бригади ЧУГА. Командування І Кінної бригади старалося нахилити штаб корпусу, щоб він видав наказ підлеглим частинам до повстання й маршу на Одесу. Штаб корпусу відмовився це зробити і до повстанців прислав тільки кінну охорону соти штабу бригади (соти. Савон), телефонічна сота (пор. Мараці) та запасовий кур'єр і полка жандармерія на ст. Затишній (соти. Козак). Зміцнена цими частинами й Чорноморський кур'єр м. І Кінна бригада рушила на північ для з'єднання з Армією УНР, що й сталося, в південній Уманщині, в другій половині квітня.

У цьому самому часі, Армія УНР оперувала в Херсонщині і дня 15 квітня наблизилася до р. Вовги в р. м. Вознесенське. Шість переправи через р. Бог, Армія УНР заатакувала м. Вознесенське і взяла його разом з цілою воєнною базою XIV совєтської армії, наступного дня. За два дні побуту в м. Вознесенське не можна було й перерахувати всієї тієї воєнної здобичі, яка впала в руки Армії УНР у цьому місці. Армія забрала зі собою 2 мільйони рушничних набоїв, 32,000 гарматних набоїв, 2 важких та 18 легких гармат та багато іншого майна, знищуючи все інше, чого не можна було забрати з причини браку коней і возів.

І в цьому випадку, план походу на Одесу і створення південноукраїнського фронту проти большевиків був цілком реальний. Коли не рахувати польського фронту на Правобережжю України, на якому большевики мали дві армії в силі 40,000 воїнів (8 дивізій), їхні сили в заміллі

30 членських заяв, які на цьому зібранні діяли до числа 35. Все — молоде прагнуче жіноцтво, що хоче себе виявити у громадському житті.

Президія зборів в особах пп. Гойдин, Киниш і Навроцької заповнювала збори молитовно-мочанською вшанованою пам'яттю Киниш нашої церкви Митрополита Шептицького, в пам'яті якого того дня відбулася Панахида. З черги прийшли прослухали три короткі доповіді представниць Централу СВА. Голова Олена Лотоцька накреслила шлях організації впровадити літ та головні його етапи. Створили комітет жіноцько-засоби, що виходили з краю бездосвіду й освіти. Та любов до рідного краю казала їм турбуватися і прагнути. У висліді цього масово повану суму пожерт на народні цілі, власний будинок, ряд цінних видань, журналів та розгалужену організацію, що цього року могла наслати делегацію на міжнародний конгрес у Гельсінкі.

Друга доповідь, яку виголосила з чуттвом ор. референтка СВА Марія Вілья, діяла на слухачів, як робота в Відділах. Кожна час висувала нові домові й німає нових методів. Ми знайшлися в нових умовах життя і наші матеріальні потреби тепер заспокоїли. Але перед тим, що вийшли на чужину, стоять різні завдання. Основне — це адекватність себе в моральному гарті, планкати а натих родинних українську атмосферу, поглиблювати — вишкільні здібності й освідлювати свій світ про Україну. Із цих бачилих завдань випливають бачилих. Жіноцтво повинно бути тільки ланкою, що їх уже висувала наша організація. У третій доповіді ректорка „Нашого Життя“ Л. Бурчинська подала характеристику міжнародних жіночих організацій. Їх важко прослідити тому, що їх засади лягли в основу американських жіночих організацій, а вони грають таку важливу роль у цій країні. Майбутнім членам Відділу скорше чи пізніше прийде зустрітись із ними в громадській площині.

Нарешті пішла своєю мовою. Прочитано статут Союзу Українок Америки, до якого не було ніяких завад. З черги комітатки (пп. Скірицька, Карпенчикова, Пасечка) прочитала запропоновану лису управи. Одностайно вибрало такий Провід Відділу: Іванна Рожанковська, голова; Ірина Пасечка, місоголова; Анна Лопатинська, секретарка; Христина Восіда, культ. осітня; Анна Стецур, орг. реф.; Мірослава Боксала, суспільна опіка; Ольга Раковська, пресопа; реф.; Мірослава Вишніва, виконав. реф.; Любов Раковська, імпресопа реф. До контролю ввійшли: Марія Карпенчик, Софія Стець і Надія Попель.

Нововибрана голова І. Рожанковська підкувала членам за довіри. В короткій своїй промові вона викинула надію, що цьому невеликому угрупованню жіноцтва щастить хоч частинно те, чого вимагає суспільство від жіноцтва, а саме — давати реальну, спокійну, творчу працю. Склад управи з заперукою цього, а загальне напелене піддержати її. Тут треба підкреслити допомогу давніх членок СВА, що пішли на зустріч цій ініціативі і дали всю піддержку, що її вимагало згуртування нового Відділу.

І справді — створення нового Відділу СВА в Нью Йорку треба похвалити як здобуток. Во жіночій секції чи рефератів в громадських організаціях не можуть відіграти такої ролі суспільства, що самостійно, не надпартиїна, жіноча організація. Без її порядковочного впливу та допоміжної руки буде в громадському житті прогалина, якої ніщо не заступить.

Л. Бурчинська.

Ставайте членами Українського Народного Союзу, а тим самим і співвласниками 10-мільйонного майна УНСоюзу.

ВИКОНАЛИ СВОЙ ОБОВ'ЯЗОК

У цей рубриці друкуємо з признанням і подякою імена тих громадян, що прислали свою добровільну доплату до передплати „Свободи“ та свою пожертву на фонд діячого журналу „Веселка“.

СПИСОК Ч. 46.

Літа Укр. Мішген, Дітройт	\$10	А. Мох, Нью Брітен	2
Зборів, Дон. Ком., Нью Йорк	10	Н. Діама, Нью Йорк	2
В. Закладський, Вропек	5	М. Пам'яті, Нью Йорк	1
І. Мулик, Шікаго	5	О. Целеснич, Нью Йорк	1.50
І. Гузар, Нью Йорк	5	С. Мотиль, Вільсон	1
М. Кринка, Честер	5	М. Гриньва, Елмгайра	1
П. Дорнак, Діамаїна	4	І. Струж, Шікаго	1
В. Гриньва, Гардфорд	4	В. Леоніскай, Рачестер	1
П. Мотурний, Нью Йорк	4	Т. Ворис, Нью Йорк	1
К. Гарасимів, Мілвок	3.01	М. Пам'яті, Когосе	1
О. Лос, Шікаго	3	П. Гутта, Честер	1
І. Риск, Спіроко	3	І. Зларич, Елмгайра	1
В. Носоліта, Філа.	3	А. Захарчук, Пасейфілд	1
В. Омельський, Торонто	3	Ю. Ваніскай, Когосе	1
І. Л. Шандровскі, Шікаго	3	Д. Радиский, Мінеаполис	1
Переплетіння Р. Пасека, Н. Н.	2.50	Д. Пасека, Нью Йорк	1
Д. Дугот, Гарден Сіті	2.10	В. Пенчук, Джерал Сіті	1
Н. Гайда, Савторп	2	М. Вальо, Дітройт	1
С. Целухот, От. Джонсвіл	2	Д. Кушнік, Джаксон Гте.	1
М. Гавриш, Дітройт	2	Н. Струж, Трентон	1
М. Назівакко, Шікаго	2	Д. Ніколенко, Чезлія	1
С. Мусей, Шікаго	2	Г. Непораній, Олікс	1
В. Яков, Ньюарк	2	М. Богдан, Акрон	1
І. Сідан, Флорал Парк	2	К. Мельник, Лудлоу	1
М. Коргул, Трентон	2	С. Кольчак, Нью Йорк	1
С. Кончак, Шікаго	2	С. Цимбах, Вільмington	1
В. Кичин, Дорейн	2	І. Середиский, Нью Йорк	1
С. Клоачий, Вільмington	2	О. Тимонек	1
Д. Габель, Шікаго	2	О. Малайчук	1
Д. Чирко, Нью Йорк	2	Б. Чехович	1
П. Роголь, Шікаго	2	Л. Власівка, Честер	1
М. Романенко, Філа.	2	Г. Пам'яті	1
Ам. Укр. Тор. Клуб Нью Бр.	2	Ю. Пам'яті	1
Н. Степан, Перт Амбой	2	Г. Ваклач	1
О. Шомалко, Спіроко	2	М. Ваклач	1
М. Основський, Дітройт	2	В. Рибак	1
О. Зозуля, Дітройт	2	М. Косенюк	1
І. Сидан, Філа.	2	Р. Косенюк	1
ІІ. Сидан, Шікаго	2	Т. Стеді	1
Д-р О. Сидан, Діксон	2	М. Курця	1
Е. Генсморський, Вільмнг.	2	А. Олейник	1
Т. Мазула, Нью Йорк	2	В. Комар	1
Л. Салуби Вільмпорт	2	М. Кушан	1
М. Гиньвіл, Шікаго	2	Г. Матіє	1
М. Шарон, Дітройт	2	М. Крамар	1
А. Кошелюк, Луїсано	2	Т. Крива	1
О. Федорук, Ланкастер	2	П. Бродич	1
М. Гавдик, Честер	2	С. Степанович, Вруллін	1
М. Гаур, Ром	2		
І. Романів, Гардфорд	2		
В. Кокорук, Дітройт	2		
В. Радиский, Сілер Гр.	2		
С. Шин, Дорейн	2		
І. Марковський, Вальмпорт	2		
С. Доваревський, Джерал Сіті	2		

Разом \$ 205.81
Разом 'проголошено 9,054.98

Разом вилучено \$9,260.77
на фонд „Веселки“

СВІЙНИЙ РІЗДВЯНИЙ ПОДИХ УКРАЇНИ ПРИНЕСЕ У ВАШУ ХАТУ

ФОТОАЛЬБОМ „ЛЮБІТЬ УКРАЇНУ“
ЦІНА \$12.50

Замовляйте сьогодні у:
M. BORETSKY
431 Bleecker Street, Brooklyn 37, N. Y.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНІ У КР. НАРОД. СОЮЗУ

До Випа. Передплата „Української Українознавства“
Усіх, хто передплачував ЕУ за мої посередництвом, а це не має вас згадки, чи томи, — прохало негайно зголювати це на адресу: М. Шленкевич, 140 — 5th St., Elizabeth, N. J. — На що ж адресу можна прислати передплату на нову, газету ЕУ в 4-х томах. Прохало пам'ятати, що речення згаданого передплати кіняться 31. грудня. Не пропустийте того терміну!

СОЮЗ УКРАЇНСЬКИХ ФІЛАТЕЛІСТІВ — НЬЮ ЙОРК
повідомляє Вп. Організації, Симпатиків-Любителів поштової марки та Членів міста Нью Йорку і Метрополі, що

2-гі ЗВІЩАННЯ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ
відбудуться

В НЕДІЛЮ, 26-го ГРУДНЯ 1954 Р.,
в домі „УНС „Дістер“ при 119 Ешмо А в Нью Йорку

- Відкриття Зборів з такою програмою:
- Схвалення порядку нарад.
- Відчитання протоколу з останніх загальних зборів.
- Звіт і дискусія.
- Призначення Управління абсолютної.
- Звіт статуту і затвердження правління.
- План праці та проєкт бюджету.
- Звіт Виборчої Комісії і проголошення вислуду виборів нових органів СФФ.
- Привітти.
- Надання почесного членства проф. А. Яковлєву.
- Внеси і запити.
- Закриття Зборів.

Після Зборів, о год. 6-й вечора відбудеться Товариська Зустріч з такою програмою:

- Виставка збірник поштових марок України, Поштово-Телеграфна Округа ОДЕСА, д-р Е. Котик, нагороджена на американській виставі марок в Шікаго в серпні ц. р. золотим медалем.
- Гутрика переплетена докладами: ред. І. Світ „Філателія в сучасному“, д-р Е. Котик на актуальну тему з української філателії і інше.
- Чай і перекуска в буфеті. Музика з грамофонних пластинок.

Вступ 1.00 дол. Всіх запрошуємо до численної участі. Головна Управа Союзу Українських Філателістів в Нью Йорку.

УВАГА! УВАГА!

Пенсильванія, Делавар, Нью Джерзі, Нью Йорк, Клівленд, О. ОБ'ЄДНАНІ ПОСТИ УКРАЇНСЬКИХ АМЕРИКАНСЬКИХ ВЕТЕРАНІВ і Об'єднання бувають Українців — Відділ у Філадельфії

— влаштовують —

НОВИЙ КАЛЕНДАР „СВОБОДИ“

(Календар „Свободи“ на 1955 рік. Видає Український Народний Союз. Нью-Джерсі, 1954, ст. 112. Обкладинка М. Бутвинач).

— Яка це книжка такого великого формату?
— Новий Календар „Свободи“ на 1955 рік.

— Чи це знову якийсь „альманах“, призначений тільки для факції, що цікавиться якоюсь вузькою проблемою?
— Чому так питаєш?

— Бо „Альманах-Календар“ цього щорічника на 1954 рік був присвячений українцям у світі, а на 1955 рік українській пресі.

— Чи це такі дуже вузькі справи, щоб цікавили аж такий малий гурт читачів, як це ти гадаєш?

— Думано, що широкий читач не буде з великою цікавістю читати про давню „Діло“, чи Кітську „Радугу“ бо його інтересують теперішні справи.

— Хто читав альманах про „Україну у світі“, той знаходив там такі цікаві й екзотичні статті, які читалися немов сенсаційні повісті.

— Це тоби так здається, бо ти, мабуть, зацікавлений цими

справами. Але значайся ж читач хоче знати в календарі різноманітний матеріал, про всіх і про все, а також знати там практичні інформації, потрібні в повсякденному житті.

— Цьогорічний Календар „Свободи“ зредкагований так, як ти собі цього бажав. Він починається віршами І. Франка та М. Сидоренка з приводу Нового Року, а після того надрукована календарна частина книжки. Далі йдуть висвітлення різних родин календарів, інформація про ЗДА та порівняльні міри часу, ваги, довжини і т. п. Редактор не забув навіть і про „передбачування“ погоди, яке колись було головною частиною стародавніх календарів.

— Якщо так, то давні читачі календарів готові знову повернутися до своєї улюбленої лектури.

— Вони це зроблять напевно, коли побачать, що тільки п'ята частина цієї великої книжки присвячена, що так скажу, „календарним справам“, а чотири п'яті займають популярно написані статті, вірші, оповідання, спогади та інформація про різні життєві справи.

— Кажеш, що в книжці є й вірші. Твори деяких теперішніх поетів відображають широкого читача, бо він їх не розуміє.

— В цьогорічному Календарі „Свободи“ немає аж таких модерних поезій, щоб їх важко було зрозуміти. Читач знайде в цій книжці вірші таких авторів: В. Лашенка, І. Ш. Шуварської, Г. Чупринки, Я. Курдюка, О. Таранюка й навіть одну байку І. Микли.

— Як на поезію — то досить, бо ширший читач воле оповідання, спогади, а найбільше гуморески.

— Той читач знайде гуморески М. Понеділка, О. Вішні, М. Булики та І. Кера. Та знайде він також і цінні спогади, які однак не менш цікаві від найкращих оповідань. Оце Петро Понятинський оповідає про першу спробу заснувати в ЗДА український банк, І. Ш. Шуварської, 3. Мудрий, 1 до того треба йти кілька зльотів, щоб між людьми знайти привабливі всім іощи та фармерський сир. Вона каже, що найкраще пересаджувати й садити квіт тоді, коли збільшується місяць, а тут в новому календарі не зазначено, коли починаються окремі квартали місяця.

— Ну, це не така велика хитрість, глянне небо, і побачити, коли на небі новий, чи повний. Я й казав, але вона каже, що деякі захмарене небо, і до того треба йти кілька зльотів, щоб між людьми знайти привабливі всім іощи та фармерський сир. Вона каже, що найкраще пересаджувати й садити квіт тоді, коли збільшується місяць, а тут в новому календарі не зазначено, коли починаються окремі квартали місяця.

— Ну і як розв'язав ти цю важливу проблему?
— Обіцяючи, що на другий рік будуть і подібні свята і фази місяця.

— А поза цією справою із „трибуною“ не завважувш недостачу у Календарі?
— Можна б було вмістити нагальний огляд української і міжнародної політики в минулому році, щоб читач мав під рукою всі осяга. В неупику з того року, що відходить у ніч і забути.

— Та про це пише „Свобода“ з перших чисел кожного нового року.

— Так, але мало хто зберігає старі числа щорічника, а в Календарі така стаття-огляд зберігалася б на довгий час.

— Ми забувалися, а тут, хоч і субота, то треба йти на збори, і то аж двох організацій у тому самому місці.

— Та й я маю записання контрольної комісії, де я є „неодмінним“ членом (бо ж це ще дає найменше праці — „працювати“ в контрольній комісії). До побачення!
— Вувай!

Л. Луця.

КНИЖКА ЧАСОПИС
НАЙНЕОБХІДНІШІ РЕЧІ
В ДОМІ КУЛЬТУРНОЇ
РОДИНИ.

докладний зміст може знати в звичайному часописному оглошенні про це видання. Але цим же мусу заглядати про наглядати цією статтю А. Яковлева. Чигирин колись і тепер, таку ж саму В. Дорошенка „Львів у дні України“.

— Воно, щоб це не були заповняльні розвідки?

— Коли їх прочитав, то побачив, що безпідставно твої побоювання. Але якби ти і трохи мусів напружити свою голіву, то тоді можеш легко розв'язати, коли прочитавши про „Криваве містечко Еспанії“ — про боротьбу з бісками або т. зв. „Коррида“.

— Так виходить, нічого не кажеш про його видання.

— В книзі знайдеш численні світлини, ілюстрації, деякі окремо присвячені до цього видання, роботи М. Бутвинач. Книжка видрукована на гарному папері, на кожній сторінці вміщені дві широкі шпальти.

— Так на твою думку цьогорічний Календар „Свободи“ не має ні однієї недостачі?

— Я цього не сказав, і не скажу. Він буде цікавою лектурою для кожного читача. Але не для кожного без браку. Моя рідна жінка нарікає, що в календарній частині нема зазначення фаз місяця, і що нема подвійних святих, наших і латинських.

— А на що ж твої дружні оцінки фаз місяця?

— Видно, що ти не одружений. Вона потребує цього з естетичних і практичних, кулінарних причин. Хожається в назовоків квіток, плескає на віні в валовку дрібноку трибулу „аризувати“, якою мені припавляв всякі іощи та фармерський сир. Вона каже, що найкраще пересаджувати й садити квіт тоді, коли збільшується місяць, а тут в новому календарі не зазначено, коли починаються окремі квартали місяця.

— Ну, це не така велика хитрість, глянне небо, і побачити, коли на небі новий, чи повний. Я й казав, але вона каже, що деякі захмарене небо, і до того треба йти кілька зльотів, щоб між людьми знайти привабливі всім іощи та фармерський сир. Вона каже, що найкраще пересаджувати й садити квіт тоді, коли збільшується місяць, а тут в новому календарі не зазначено, коли починаються окремі квартали місяця.

— Ну і як розв'язав ти цю важливу проблему?
— Обіцяючи, що на другий рік будуть і подібні свята і фази місяця.

— А поза цією справою із „трибуною“ не завважувш недостачу у Календарі?
— Можна б було вмістити нагальний огляд української і міжнародної політики в минулому році, щоб читач мав під рукою всі осяга. В неупику з того року, що відходить у ніч і забути.

— Та про це пише „Свобода“ з перших чисел кожного нового року.

— Так, але мало хто зберігає старі числа щорічника, а в Календарі така стаття-огляд зберігалася б на довгий час.

— Ми забувалися, а тут, хоч і субота, то треба йти на збори, і то аж двох організацій у тому самому місці.

— Та й я маю записання контрольної комісії, де я є „неодмінним“ членом (бо ж це ще дає найменше праці — „працювати“ в контрольній комісії). До побачення!
— Вувай!

Л. Луця.

КНИЖКА ЧАСОПИС
НАЙНЕОБХІДНІШІ РЕЧІ
В ДОМІ КУЛЬТУРНОЇ
РОДИНИ.

Спорт

БРИДЖПОРТ, КОНН.

УСК БРИДЖПОРТ

2. МІСЦЕ СТЕУТ

Бриджпорт, Конн., 18. XII 1954. В стейті Коннектикут працює одиниць наш спортивний клуб УСК Бриджпорт. Протягом кількох місяців футболісти УСК-у добули загальне призначення місцевої української громади, а при тому — багато американців, захоплених добрим результатом українського клубу, стали його вірними симпатизантами. Вислідом в перенесенні Національної Ліги чини грах за чаші піднесли престиж УСК Бриджпорт в очі спортивних мислителей. Провід Т-а сформував добру команду, яка постійно і чергово перемігася своїх партнерів. Найбільшим успіхом нашого клубу в Бриджпорті — це добути в останній тур лігівних першестів — ДРУГЕ МІСЦЕ СТЕУТ КОННЕКТИКАТ.

Друга рунда першестів буде продовжуватися на весні, коли зараз УСК відбуде потрібні гри в елімінаціях за чаші. Коли мова про першества ліги, тоді — УСК Бриджпорт треба розв'язати передовою командою стейту. Вправді на початку сезону УСК, немовчимо попереду, складав, програвав точки, але тепер, змонтувавши повну і збалансовану команду, сильно загрожують лідеру табелі — Італіанам.

Причиною поважного та спортивного впливу сили нашого клубу в Бриджпорті є — внутрішній зорганізований, яка веде до добрих і якісних вислідів праці на спортивній площині. Останні виследи — це не демонстрація високих результатів, але показ доброго футболу, про який в користь українців писали журнали і передава англомовна преса мист Коннектикут. Правда — українці Бриджпорту це не ділими лауре перемог і керовані місця в футболі стейту, але мають по тому усі дані. Треба сподіватися, що одного понеділка на шпальтах власних і чужих газет буде радісна вістка, що і в стейті Коннектикут — УКРАЇНЦІ ТАКОЖ ЧЕМПІОНИ!

Але милому спорту і силі клубу — це не тільки активність в футболі і тому сподіваємося, що УСК Бриджпорт розвине працю інших ланок спорту і централізує ціле наше фізкультурне життя в стейті і таким способом дасть українській молоді право на організаційний розвиток і на терені близьких міст. Думано, що УСК Бриджпорт, ставши піонером українського фізкультурного руху в терені стейту, буде підирати з власною користю також і в близьких українських клубах в близькому радіусі.

Останні виследи УСК Бриджпорт скінчилися самим перемогам: 4 гри, 4 перемоги, 1 нічия, 1 поразка. Останні першества ліги УСК Бриджпорт скінчилися по 10 грах, 7 вигравих добувши 14 точок та 44:12 порі в власну користь. В минулий місяць УСК змагався проти:

ГЛАК Бриджпорт (ДАФВ) 5:0 за чашу стейту, ПКС ОГНІВО (ліга) 3:1 в Гартфорд, ВОТЕРВЕРІ (ліга) 4:2, ВОТЕРФІЛД (ліга) 4:1.

Команда грав в складі: менаджер — Володимир СУМНІЦ, змагуні: Ферайна, Товпаши І,

Річні конвенції українців у Нью Йорку

В дніх 26 до 30 грудня ц. р. відбудуться в Нью Йорку, річні конвенції Американської Асоціації Вчителів Слоянських Мов (ААТСЕЕЛ) та П української секції, Асоціації Модерних Мов та славистичної секції в Американському Назованого Товариства.

З проголошеним програм цих конвенцій виходить, що темі українських вічени візьмуть участь у працях.

На конвенцію ААТСЕЕЛ оголошено такі доповіді українців:

а) Українська секція: д-р Волод. Безушко з Філадельфії „Дені нові українські повісті“; д-р В. Лев з Нью Йорку „Літературні взаємини“; Франка з польських писемниками“; д-р І. Сидорук з Шинга „Роль Івана Франка, о д-р В. Рудницький з Оттави „Українознавство в університетах Канади й ЗДА“; Сесією, що відбудеться дня 30 грудня ц. р., проведитиме проф. П. Ковалів.

б) Загальна славистична секція: проф. Яр. Рудницький з Вінніпегу: „Лексикальні функції наголосу в східно-європейських мовах“; сесією проведитиме проф. М. Бенсон з Університету Огайо.

На з'їзді Асоціації Модерних Мов дня 29 грудня проф. П. Ковалів виголосить доповідь:

Токач, Сумик П., Горань, Гутавич І., Гутавич П., Попель, Товпаши П., Якимів, Руснак, Латин, Сабі, Івашків, Вурі, Кмець, Ломбардо. В останні 4 матчах ворота добули: Горань 3, Гутавич 3, Якимів 2, Попель 2, Ломбардо 2, Сумик 1, Сабі 1, Товпаши 1, Руснак 1.

Рекомендуємо, зоряду на скінчення лігівних першестів, УСК БРИДЖПОРТ не переривати змагального сезону, але використати „зимку“ на циклі товаришеских зустріч проти сильних українських чи чужинських клубів. Чи не були б цікаві змагання УСК Бриджпорт — УСК Нью Йорк, УСК Бриджпорт — УСК Січ, УСК Бриджпорт — УСТ Трибул, або УСК Бриджпорт проти — Мальта, Марітімо чи Олденді!!?

Богдан Прудіус.

Книжка в часописі — найнеобхідніші в домі культурної людини.

Ділимося з нашими Членами і Громадяниством сумно вісткою, що дня 4-го грудня 1954 р., помер у 41-ому році життя у Клівленді, Огайо, по тяжкій недугі наш член, професор чужих мов

бл. п. ЮРІЙ ГЛІБНА

родом з Мамайвіля Нових на Буковині, осперитивши жінку і чотирьох дрібних дітей. Покійний був одним з дуже активних членів таких організацій: Укр. Академічне Коозитво „Чорноморе“, Укр. Студ. Т-во „Залізняк“, Укр. Спортво Т-во „Мазепа“ — в Чернівцях, ОУН, „Буковинський Кур'єр“, та Товариство Політичних В'язнів. Покійний в роках 1945-1947 був зразковим командантом табору Д.П. в Ляндау, Австрія.

Похорон Тіліних Останків Покійного відбудеться в Клівленді, Огайо, в середу, 8-го грудня 1954 р., при великій участі Громадянства цього міста.

Вічна Память! ПАНАХИДА за Упокій Душі бл. п. Юрія Глібна відбудеться в Нью Йорку в Українській Православній Церкві Св. Володимира, 334 Е. 14 ст., в неділю, 2-го січня 1955 р., о годині 12-ї ввільно. Проситися Членство і Громадянство про численну участь.

Українська Буковинська Громада в Нью Йорку.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

ВЕСТ ІСТОН, ПА. — Відділ формантний в слов. мовах“ Сесію проведитиме проф. Г. Лант з Гарвардського Університету.

На конвенції Американського Назованого Товариства дня 28 грудня доповіді на тему „Ономастичні функції наголосу“ виголосить проф. Яр. Рудницький з Вінніпегу. Сесією проведитиме д-р Е. Сміт з Еванстону, Іллі. Проф. Рудницький був обраний членом у праві АНТ в 1953.

Крім повнших доповідей будуть інші, що заторкуватимуть українську проблематику. До таких належатиме напр. доповідь проф. С. А. Ковалівна з Філадельфії на тему „Українсько-польських взаємини в Огнесі і Мечем Свєтєніча“ й ін.

Всі конвенції доступні для широкого публіки. Вони відбудуться в готелях Статлер (Асоціація Модерних Мов і Американське Назоване Т-во) та Нью Йоркер (ААТСЕЕЛ).

Треба думати, що українське громадянство Метрополі і о-колиці поцікавиться подорожками сесіями та разом із нашими науковцями візьме в них участь.

Н. Н.

В Левітанії, Лонг Айленд. Н. Н. зорганізувала група, яка хоче зібрати 20 мільйонів підписів, щоб Сенат позбавив сенаторства Джозефа МакКарті. Цю групу очолює Леррі Александер, і вона називається „Двадцять мільйонів для викинення з Сенату МакКарті“.

Згідно з новим планом вишколу військових резерв, який запропонував секретар оборони Чарльз Е. Вільсон, ЗДА матимуть у 1959 році 5,000,000 вишколених воїнів.

В Лівінгстоні, Нью Джерсі, впродовж двох годин автовідвіли на автошлях три олені. В деяких стейтах — вбита на шляху дичина стає власністю того, хто її вбив.

Книжка в часописі — найнеобхідніші в домі культурної людини.

Ділимося з нашими Членами і Громадяниством сумно вісткою, що дня 4-го грудня 1954 р., помер у 41-ому році життя у Клівленді, Огайо, по тяжкій недугі наш член, професор чужих мов

бл. п. ЮРІЙ ГЛІБНА

родом з Мамайвіля Нових на Буковині, осперитивши жінку і чотирьох дрібних дітей. Покійний був одним з дуже активних членів таких організацій: Укр. Академічне Коозитво „Чорноморе“, Укр. Студ. Т-во „Залізняк“, Укр. Спортво Т-во „Мазепа“ — в Чернівцях, ОУН, „Буковинський Кур'єр“, та Товариство Політичних В'язнів. Покійний в роках 1945-1947 був зразковим командантом табору Д.П. в Ляндау, Австрія.

Похорон Тіліних Останків Покійного відбудеться в Клівленді, Огайо, в середу, 8-го грудня 1954 р., при великій участі Громадянства цього міста.

Вічна Память! ПАНАХИДА за Упокій Душі бл. п. Юрія Глібна відбудеться в Нью Йорку в Українській Православній Церкві Св. Володимира, 334 Е. 14 ст., в неділю, 2-го січня 1955 р., о годині 12-ї ввільно. Проситися Членство і Громадянство про численну участь.

Українська Буковинська Громада в Нью Йорку.

Добре читання для дітей і молоді.

Сойна-Штукарна РОМАНА ЗАВАДОВИЧА

ЦІНА \$1.00
Замовляти в „Свободі“.

„СВОБОДА“
81-83 Grand Street
Jersey City 3, N. J.

Розквітний, високоинженерний, цінний і одночасно найдешевший дарунок на св. Миколая, Різдво і Новий Рік дорослим дітям — це чудові ЛЕГЕНДИ ПРО ХРИСТА п. з.:

ГАРФА ЛЕЛІ
Константин МАЛИЦЬКО
(Вірн Лебедово)

з численними ілюстраціями Юрія Кульчицького, великого альбомного форм. (9x11 inch), на дорожньому папері.

Це видання повинно мати особливе під Різдво і Новий Рік в кожній українській християнській хаті! Без огляду на велику кількість видань, ціна примірника тільки \$1.50. В окремо переплеті \$2.10. Замовлення з належністю шліть заставу на адресу:

„СВОБОДА“
81-83 Grand Street,
Jersey City 3, N. J.

НОВИНКА ДЛЯ ДІТЕЙ

Р. ЗАВАДОВИЧ
„ДЗВІНКИ СВ. МИКОЛАЯ“
(з СВЯТИМ МИКОЛАЄМ СВІТ ОВІДЖАСМ)
Сценічна картка.

Ціна 50 кт.
Замовлення з належністю приймає:

СВОБОДА
81-83 Grand St. (P.O. Box 346)
Jersey City 3, N. J.

ДО ВІНАНІУ

ДО ВІНАНІУ
лікарська канцелярія.
1 великий кімнати, поміркований рент. Добра підготовка медичних члеників, найкращий в місті.

2221 Professor Ave., Cleveland 13, Ohio. — H. C. Cole.

СТІННИ КАЛЕНДАРІ
і пересілюю 35¢, різдвяні картки — 1 туз за долар; коляди, платівки — виласило поштою.

ARKA CO.
48 E. 7th St., New York, N. Y.
Tel.: GR 3-3550

СВЯТОЧНА ПАЧКА
Містить 5 ф. меду, 2 ф. омикаю куті, 1ф. маку, 2 унц. гриби, ст. Календар, ілюстрації, медичні членики. Як що року так і цього можна набити в Сурмі за \$5.00 з пересілюю \$8.00.

КОЛЯДИ. 12 платівок і альбом за \$10.00. (Альбом містить 3 коляди хору Кошиця, 3 п. Замітливача, 3 хору Сурми і 3 з Метрополітанського хору.)

СВЯТОЧНІ КАРТОЧКИ дуже гарні, різдвяного змісту 100 за \$3.50, 24 за \$1.00. Карточні пачки 14 за \$1.00 Стінні календарі по 30 ц., 100 за \$20.00.

Заходіть або пишіть: SURMA
11 E. 7th St., New York 3, N. Y.
Отворено щодня до 8 веч.
В неділі від 12 до 3 год.

КУПУНТИ В ПІДПРИЄМСТВАХ
ЩО ОГОЛОШУЮТЬСЯ В СВОБОДІ

ТЕПЕР ПОРА ЗАПИСАТИСЯ НА КУРСІ САМОХОД. МЕХАНІКІВ І КУРСІ ІЗДІ

GR 7-8951

КУРСИ МЕХАНІКІВ
КУРСИ ІЗДІ АВТАМІ.

Постараємося для Вас проєзати Лайсенсу. Наші учні дістають диплом. Помітаємо в одержанню праці. Інструкції в українській і англійській мовах. КУРСИ ДЕННІ, ВЕЧІРНІ І НЕДІЛЬНІ. Інструкції фахівців. Залож. в 1916.

L. TYCHNIEWICZ, директор

METROPOLITAN AUTO SCHOOL
155 — 2nd Ave., бл. 10th St.
NEW YORK CITY

Переробити МАШИНИ до ПИСАННЯ

англійські, ціна \$25.00. Маємо також нові і переробити українські машини. Рахунок машини. Офісові прилади. Потрібно агентів.

ALL LANGUAGES
TYPEWRITER COMPANY
119 W. 23rd St. (6-7 Ave.)
New York, N. Y.
Phone: Chelsea 3-8086

ІВАН БУНЬО
УКР. ПОГРЕБНИК

Обслуга цеса і найкращі ЦІНИ ПРИХОУНІ.

JOHN BUNCO
Licensed Undertaker & Embalmer
437 EAST 6th STREET
New York City
REASONABLE PRICES
Telephone: GRamercy 7-7651.

ПЕТРО ЯРЕМА
УКР. ПОГРЕБНИК
Занимається похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK І ОБОЛИНІ

Контрольована температура. Модерна каліція до ужитку даром.

PETER JAREMA
129 EAST 7th STREET,
NEW YORK, N. Y.
Tel.: ORchard 4-2568

УКРАЇНСКА ФУТРИНА
РОБІТНЯ
НОВІ ФУТРА
ПЕРМОДЕЛЮВАННЯ
ФУТЕР
НАПРАВІ ФУТЕР
Найновіші фасони
Найкращі матеріали

Roman Kusoff
1420 Avenue of the Americas
New York, N. Y.
Between 58 & 59th Sts.
PLaza 9-4238

MERRY CHRISTMAS!! — ХРИСТОС РАДІТЬСЯ!!!
Замовляйте і купуйте

УКРАЇНСЬКІ КОЛЯДИ
(UKRAINIAN CHRISTMAS CAROLS)

T-701A Бог предхидий
В Добрий вечір тобі
T-702A Ой, видять Бог
В Пош, пош
T-703A Нова радість стала
В На Породані річці

T-704A Вознесілися